

İbn Teymiyye
el-Cevâbu's-Sahîh

II

el-Cevâbu's-Sahîh / İbn Teymiyye

© MilelNihal Yayınları, İstanbul 2022

Kitabın orijinal adı:	el-Cevâbu's-Sahîh li-men beddele dîne'l-Mesîh
Kitabın Türkçe adı:	Mesih'in Dini'ni Değiştirenlere Doğru Cevap
Müellifi:	İbn Teymiyye (Ebu'l-Abbas Takıyyuddîn Ahmed bin Abdilhalîm bin Mecdiddîn bin Abdîselâm el-Harrânî)
Özgün dili:	Arapça
Editörler:	Hakan Olgun - Zeynep Yücedoğru
Çeviren:	Harun Ünal
Kapak ve sayfa tasarımı:	Bilal Patacı
ISBN (cilt):	978-605-72856-2-1
ISBN (takım):	978-605-72856-1-4
Baskı tarihi:	Ocak 2023
Cilt:	1

Baskı ve Cilt

Step Ajans Reklamcılık, Matbaacılık Tan. ve Org. Ltd. Şti. Göztepe Mah. Bosna Cad. No: 11 Bağcılar/İstanbul 0212 446 88 46

Matbaa Sertifika No: 45522

MilelNihal Yayınları

Akşemseddin Mahallesi M. Sarper Alus Sokak No: 4/6 Fatih İstanbul 0212 533 97 31

Yayınevi Sertifika No: 40767

MilelNihal Yayınları HİKAV Yayın Kültür Araştırma ve Eğitim Hizmetleri A.Ş.'ye aittir.

www.milelnihal.com

© Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.

el-Cevâbu's-Sahîh

İbn Teymiyye

1. CİLT

İstanbul 2022

İçindekiler

ÖN SÖZ	XI
İbn Teymiyye ve <i>El-Cevâbu's-Sahîh</i> Adlı Eseri / <i>Hakan Olgun - Zeynep Yücedoğru</i>	XIII
GİRİŞ	1
Birinci Fasil: İslam dini bütün resullerin dinidir.....	10
İkinci Fasil: Hıristiyanların iddialarına cevap.....	25
Üçüncü Fasil: Resulullah'ın doğruluğunun delilleri.....	26
Dördüncü Fasil: Hz. Muhammed'in (sav) sadece Cahiliyye Araplarına gönderildiği iddiasının reddi	27
Beşinci Fasil: Allah'ın nebileri hakkında dile getirdikleri sözlerin yanlışlığı	34
Altıncı Fasil: Habeşistan'a hicret ve Necaşî'nin iman etmesi	71
Yedinci Fasil: Resulullah'ın Bizans Kralı Hırakl'e davet mektubu.....	79
Sekizinci Fasil: Resulullah'ın Mısır Meliki Mukavkıs'a davet mektubu	88
Dokuzuncu Fasil: Hıristiyanlarla savaş ve Ömer b. Hattab'ın (ra) şartları.....	92
Onuncu Fasil: Ömer b. Hattab'ın (ra) Fârisî ve Mecûsilere karşı savaşı.....	96
On Birinci Fasil: Mecûsilere cizye mükellefiyetinin getirilmesi	100
On İkinci Fasil: Resulullah zorba ve zalim idarecilerin hepsine davet mektubu yazmıştır	101
On Üçüncü Fasil: Resulullah aynı zamanda Hıristiyanlara da gönderilmiştir.....	104
On Dördüncü Fasil: Hıristiyanların haça ta'zimleri ve haramları helal saymaları	113
On Beşinci Fasil: Resulullah'ın hem insanlara hem de cinlere gönderilmesi	116
On Altıncı Fasil: Resulullah'ın risaleti Ehl-i Kitab'a da yöneliktir	117
On Yedinci Fasil: Resulullah'ın geçmişe ve gayba dair verdiği haberler	130

On Sekizinci Fasıl: Resul göndermenin umûmî olup olmaması	150
On Dokuzuncu Fasıl: Resulullah tüm insanlara resul olarak gönderilmiştir	153
Yirminci Fasıl: Resulullah'a yönelik ithamlar	156
Yirmi Birinci Fasıl: Hıristiyanların önceki nebilerin haberlerine itimadı.....	166
Yirmi İkinci Fasıl: Kur'an'a inananın onu delil olarak göstermesi geçersizdir.....	171
Yirmi Üçüncü Fasıl: Cedeli hüccet	175
Yirmi Dördüncü Fasıl: Kur'an'ın Arapça olarak inmesi ve bunun izahı.....	177
Yirmi Beşinci Fasıl: Arapça bir Kur'an	182
Yirmi Altıncı Fasıl: Kitaplarının İsa'nın (as) havarileri tarafından tercüme edildiğine dair sözleri	187
Yirmi Yedinci Fasıl: Hıristiyanların "Muhammed'e tâbi olmak zorunda değiliz" sözleri	190
Yirmi Sekizinci Fasıl: "Andolsun ki biz her ümmete bir resul gönderdik" ayeti	195
Yirmi Dokuzuncu Fasıl: Allah âdildir; bizden bunu beklemez.....	196
Otuzuncu Fasıl: "Kim İslam'dan başka bir din ararsa" ayeti	206
Otuz Birinci Fasıl: Hıristiyanların "Seyyid Mesih ve annesinin ta'zim edildiğine" dair sözleri	213
Otuz İkinci Fasıl: Allah'a izafe edilen sıfatlar iki nevidir.....	225
Otuz Üçüncü Fasıl: Hıristiyanların "Allah'ın izniyle kuş oldu" sözleri	231
Otuz Dördüncü Fasıl: "Ey İsa! Seni vefat ettireceğim, seni nezdime yükselteceğim" ayeti	237
Otuz Beşinci Fasıl: "Meryem Oğlu İsa'ya beyineler verdik" ayeti	238
Otuz Altıncı Fasıl: Hadid sûresi 25. ayet	242
Otuz Yedinci Fasıl: Allah Teâlâ'nın "Ehl-i Kitap'tan öyle bir topluluk var ki" sözü	247
Otuz Sekizinci Fasıl: "Kur'an, İncilimizi ta'zim ediyor" iddiasının reddi	254
Otuz Dokuzuncu Fasıl: "Hıristiyanlığa bağlı kalmaları gerektiği" sözünün reddi	257
Kırkıncı Fasıl: "Biz havarilere tâbi oluyoruz" dediler	258
Kırk Birinci Fasıl: Sözlerinin geçersizliği	273
Kırk İkinci Fasıl: Hıristiyanların Kur'an'ı kendilerine şahit göstermelerine cevap	278
Kırk Üçüncü Fasıl: Kur'an'ın, onların İncillerini övdüğüne dair delillerine cevap	278
Kırk Dördüncü Fasıl: Allah'ın onlar hakkında Maide sûresindeki ifadeleri.....	287
Kırk Beşinci Fasıl: "Allah, resul göndermediği bir topluma azap etmez" ayeti.....	290
Kırk Altıncı Fasıl: Hıristiyanlarla Şia gibi fırkaların sapkınlıklarının sebepleri.....	297
Kırk Yedinci Fasıl: Şeytanların, Âdemoğullarını saptırdıkları olağanüstü durumlar	305
Kırk Sekizinci Fasıl: Sapkınların dalaleti	309
Kırk Dokuzuncu Fasıl: Âl-İ İmrân sûresindeki bazı ayetler.....	309

Ellinci Fasıl: “Senden önce kitabı okuyanlara sor” ifadesi	313
Ellı Birinci Fasıl: Onların “Kur’an elimizdeki kitapları tasdik edip tahrif olmadığını teyit etmiştir” iddiası	320
Ellı İkinci Fasıl: Kitabın bir kısmının değil tamamının tasdik edilmesinin gerekliliği	323
Ellı Üçüncü Fasıl: Kur’an’ı kendilerine şahit tutmalarıyla ilgili izah	326
Ellı Dördüncü Fasıl: Hz. Muhammed’in (sav) getirdiğinin tasdik ve ikrar edilmesi	328
Ellı Beşinci Fasıl: Önceki kitapların tahrifine dair cumhurun hücceti	333
Ellı Altıncı Fasıl: Onların tahrif sonrasına dair iddiaları ve bunlara verilen cevaplar	339
Ellı Yedinci Fasıl: Ehl-i Kitap’ın kendi kitaplarını Kur’an ile kıyaslamalarının geçersizliği	357
Ellı Sekizinci Fasıl: Önceki kitaplardaki hata ve yanlışlar tercümelerinde gerçekleşmiştir.....	369
Ellı Dokuzuncu Fasıl: Tevrat’ta yapılan tağyirler.....	371
Altmışınca Fasıl: İncil’de yapılan tebdil ve tağyirler	373
Altmış Birinci Fasıl: İncil üzerinde yapılan değişiklerin keyfiyeti.....	378
Altmış İkinci Fasıl: “Sizin dininiz size, benim dinim banadır” ayeti	379
Altmış Üçüncü Fasıl: Tüm nebilerin dinleri tek bir dindir	384
Altmış Dördüncü Fasıl: “Bizimle sizin aranızda tartışılacak bir şey yoktur” ayeti.....	387
Altmış Beşinci Fasıl: Hıristiyanların, “İslam’ın bir Arap dini olduğu” iddiası	390
Altmış Altıncı Fasıl: Ehl-i Kitap ile mücadele edilmesi hususu	394
Altmış Yedinci Fasıl: Allah’ın, kitaplarında yaptıkları değişiklikler nedeniyle Ehl-i Kitap’ı tehdit etmesi	395
Altmış Sekizinci Fasıl: Nebilerin getirdiklerine iman etmenin keyfiyeti	400
Altmış Dokuzuncu Fasıl: Din konusunda Hıristiyanların aşırıya kaçmaları	400
Yetmişinci Fasıl: Din konusunda Yahudilerin aşırıya kaçmaları	402
Yetmiş Birinci Fasıl: Müteşabih ayetleri delil göstermenin geçersizliği	405
Yetmiş İkinci Fasıl: Hıristiyanların, “Kur’an’ın bütün dinleri eşit kabul ettiği” iddiası	412
Yetmiş Üçüncü Fasıl: Hıristiyanların “Kur’an’ın kendilerini övdüğu” iddiası	415
Yetmiş Dördüncü Fasıl: İndirilen kitapların Hıristiyanların dinini teyit ettiği iddiası.....	416
Yetmiş Beşinci Fasıl: Sundukları delillerin bâtil oluşu.....	420
Yetmiş Altıncı Fasıl: Kur’an’ın, Meryem’in Mesih’i doğuracağını müjdelemesi.....	424
Yetmiş Yedinci Fasıl: Resulullah’ın Hıristiyanları İslam’a daveti.....	425
Yetmiş Sekizinci Fasıl: Hıristiyanların, tebliğ ettikleri hakkında Resulullah’ın şüphe içinde olduğu iddiaları.....	426
Yetmiş Dokuzuncu Fasıl: Resulullah fayda veya zarar verecek bir gücün mâliki değildir	428

Sekseninci Fasıl: Hıristiyanların, Fatıha sûresindeki	
“Kendilerine nimet verilenler” ifadesinin kendilerine işaret ettiği iddiası.....	431
Seksen Birinci Fasıl: Teslis inancının bâtil oluşu	439
Seksen İkinci Fasıl: Eşyanın kısımlara ayrılması	453
Seksen Üçüncü Fasıl: “Hayy iki kısımdır” diyen Hıristiyanlara cevap	456
Seksen Dördüncü Fasıl: Üç şeyin tek bir ilah olduğu inancının bâtil oluşu	460
Seksen Beşinci Fasıl: Rûhulkudüs’ün anlamı	469
Seksen Altıncı Fasıl: Rûh’un anlamı	471
Seksen Yedinci Fasıl: Rûhulkudüs’ün Mesih ile bir hususiyeti yoktur	472
Seksen Sekizinci Fasıl: İncil’de Rûhulkudüs’ün tahrifi	473
Seksen Dokuzuncu Fasıl: “Allah’ın Hayatı”nın “Ruh”	
olarak isimlendirilmesi anlamsızdır	475
Doksanıncı Fasıl: “Allah’ın kelimesi” ebediyete kadar bâkidir	477
Doksan Birinci Fasıl: “Baba ve Oğul” adına vaftizin anlamı	479
Doksan İkinci Fasıl: Uknumlara dair ileri sürdüklerinde delillerinin olmaması	481
Doksan Üçüncü Fasıl: Kur’an’ın kendilerini desteklediğine dair iddialarının asılsızlığı....	482
Doksan Dördüncü Fasıl: Hıristiyanların Kur’an’ı tahrif çabaları	485
Doksan Beşinci Fasıl: “Allah’ın kelimesi” ifadesinin anlamı	487
Doksan Altıncı Fasıl: “Bizim de kendisine ruhumuzdan üflediğimiz” ayetinin anlamı	487
Doksan Yedinci Fasıl: Kur’an’ın “Allah’ın kelamı” olmasının anlamı	489
Doksan Sekizinci Fasıl: Cevher kabul edilen sıfatlar isimlerin yerine geçer mi?	489
Doksan Dokuzuncu Fasıl: Sıfatların uyduğu ya da tezat olduğu hususların izahı	498
Yüzüncü Fasıl: Hıristiyanların teslis hakkındaki sözlerinde dair	499
Yüz Birinci Fasıl: Hıristiyanların sözleri ile “Emanetleri” arasındaki çelişki	500
Yüz İkinci Fasıl: Tecsim ve hulûl hususu	504
Yüz Üçüncü Fasıl: Rabbin, Meryemoğlu İsa’da zuhuru iddiası	517
Yüz Dördüncü Fasıl: Allah’ın Mesih’e zatı ile hulûl ve ittihâd ettiğinin delili yoktur	526
Yüz Beşinci Fasıl: Yahudilerin Mesih ile ilgili müjdeleri te’vil etmesi	527
Yüz Altıncı Fasıl: İki Mesih arasındaki fark	528
Yüz Yedinci Fasıl: İsa (as) gönderilen ilk resul değildir	529
Yüz Sekizinci Fasıl: İncil’de bulunanlar Tevrat’takilerin benzeridir	530
Yüz Dokuzuncu Fasıl: Allah’ın hulûl etmesinin anlamı	532
Yüz Onuncu Fasıl: Müslümanların Hıristiyanlarla muvafık olduğu hususlar	535
Yüz On Birinci Fasıl: Rabbin şahitliği	537
Yüz On İkinci Fasıl: Hıristiyanların ileri sürdüğü delillerin hepsi kendi aleyhlerinedir	538
Yüz On Üçüncü Fasıl: Nebevî kitaplardaki mucizelere vehimle bakılması	545

Yüz On Dördüncü Fası: “Emanuel”ın anlamı	551
Yüz On Beşinci Fası: Hz. Muhammed’in (sav) müjdelmesi	552
Yüz On Altıncı Fası: Rûhulkudüs Allah’ın Ruhudur	553
Yüz On Yedinci Fası: “Mesih’in meleklerin rabbi” olduğu iddiası	554
Yüz On Sekizinci Fası: Tahriye ilişkin Hıristiyan bilginlerin şahitliği	555
Yüz On Dokuzuncu Fası: Yahudilerin tebdil ve tağyir ederek inkâr ettiği şeyler	563
Yüz Yirminci Fası: Hıristiyanların dine eklediği bid’atler	566
Yüz Yirmi Birinci Fası: Müşabehe ile mümasele arasındaki fark	568
Yüz Yirmi İkinci Fası: Sıfat “Oğul” değildir	572
Yüz Yirmi Üçüncü Fası: “Rab” kelimesinin anlamı	573
Yüz Yirmi Dördüncü Fası: “Oğul” kelimesinin anlamı	574
Hıristiyanlar (mektupta) diyorlar ki:	574
Yüz Yirmi Beşinci Fası: Taaddüt konusunda delil gösterdikleri şeylerin geçersizliği	575
Yüz Yirmi Altıncı Fası: Rab taaddüt etmez, ancak takdis taaddüt eder	577
Yüz Yirmi Yedinci Fası: “Seni teslis ederiz” ifadesinin anlamı	578
Yüz Yirmi Sekizinci Fası: Yahudilerin beklediği Mesih hakkında	579
Yüz Yirmi Dokuzuncu Fası: Uknumlar hakkında Hıristiyanların inancı	580
Yüz Otuzuncu Fası: Rabb’in sıfatı olarak kelime	583
Yüz Otuz Birinci Fası: Kur’an’da tenakuz yoktur	592
Yüz Otuz İkinci Fası: Hıristiyanların lâhût ve nâsûtun ittihâdı çelişki	598
Yüz Otuz Üçüncü Fası: Mesih’in ilah olmasının imkânsız oluşu	609
Yüz Otuz Dördüncü Fası: “Allah’ın kelimesi” ne demektir?	617
DİZİN	625

el-Cevâbu's-Sahîh

İbn Teymiyye

2. CİLT

İçindekiler

Yüz Otuz Beşinci Fası: İsa (as), Âdem'in (as) misali gibidir	1
Yüz Otuz Altıncı Fası: İsa'da (as) iki tabiatın varlığı iddiasının reddi	14
Yüz Otuz Yedinci Fası: Hıristiyanların Mesih hakkında söylediklerinin bâtl oluşu	50
Yüz Otuz Sekizinci Fası: Konstantin ve İznik konsili	63
Yüz Otuz Dokuzuncu Fası: Muhaliflere karşı Hıristiyan krallarının zorba idaresi	74
Yüz Kırk İncü Fası: Hulûl hurafesi	118
Yüz Kırk Birinci Fası: Hıristiyanların hurafeleri	120
Yüz Kırk İkinci Fası: Fâsid mülâhazalar	133
Yüz Kırk Üçüncü Fası: Hıristiyanlar arasında ihtilaf	149
Yüz Kırk Dördüncü Fası: Lâhût ve nâsûla ilgili red cevapları	151
Yüz Kırk Beşinci Fası: Bir Müslüman ile bir Hıristiyanın münazarası	162
Yüz Kırk Altıncı Fası: İlahi sıfatlar üzerine	215
Yüz Kırk Yedinci Fası: Şeriatlar	234
Yüz Kırk Sekizinci Fası: Hıristiyanların tartışmalarda ileri sürdükleri deliller ve çelişkileri	260
Yüz Kırk Dokuzuncu Fası: Hıristiyanların ileri sürdükleri zorlama deliller	261
Yüz Ellinci Fası: Nübüvvetin tebşirâtı	274
Yüz Elli Birinci Fası: Önceki kitaplarda Hz. Muhammed'in (sav) müjdelmesi	280
Yüz Elli İkinci Fası: Önceki kitapların Hz. Muhammed'e (sav) şahitliği	295
Yüz Elli Üçüncü Fası: Zikrin fazileti	308
Yüz Elli Dördüncü Fası: Davud'un (as) Hz. Muhammed'i (sav) müjdelemesi	311
Yüz Elli Beşinci Fası: Davud'un (as) Hz. Muhammed'in (sav) davasının tüm yeryüzünü kaplamasına yönelik haberi	312
Yüz Elli Altıncı Fası: Zebur'da Araplara işaret edilmesi	315
Yüz Elli Yedinci Fası: Zebur'da Hz. Muhammed (sav) ve ümmetine işaret	315

Yüz Elli Sekizinci Fasıl: Yeşeya'nın deveye binen biniciye dikkat çekmesi	316
Yüz Elli Dokuzuncu Fasıl: Önceki kitapların Mesih ile Mesih Deccal'in gelişini haber vermesi	316
Yüz Altmışınca Fasıl: Yeşeya'nın Mekke'yi övmesi.....	318
Yüz Altmış Birinci Fasıl: Yeşeya'nın Resulullah'ın adını anması.....	319
Yüz Altmış İkinci Fasıl: Yeşeya'nın telbiyeye dikkat çekmesi	319
Yüz Altmış Üçüncü Fasıl: Yeşeya'nın "kısır" terimiyle Mekke'yi kastı	319
Yüz Altmış Dördüncü Fasıl: Yeşeya'nın nübüvvet mührüne dikkat çekmesi	319
Yüz Altmış Beşinci Fasıl: Yeşeya'nın "Kayzer'in çocukları" vurgusu	320
Yüz Altmış Altıncı Fasıl: Yeşeya'nın Kâbe'ye işaret eden deyişleri	320
Yüz Altmış Yedinci Fasıl: Yeşeya'nın "sevgili" ve "oğlu" ifadeleri	321
Yüz Altmış Sekizinci Fasıl: Habakkuk'un Hz. Muhammed'e (sav) işaret etmesi	322
Yüz Altmış Dokuzuncu Fasıl : Danyal'ın Hz. Muhammed (sav) ümmetinin özelliklerine dikkat çekmesi	323
Yüz Yetmişinci Fasıl: Buhtunnasır'ın rüyası.....	324
Yüz Yetmiş Birinci Fasıl: Danyal'ın, Nebi Muhammed'in (sav) geleceğini müjdelemesi.....	325
Yüz Yetmiş İkinci Fasıl: Nebimizin Tevrat'ta bahsedilen vasıfları.....	326
Yüz Yetmiş Üçüncü Fasıl: Abdurrahman b. Haris'in dedesinden kalma bir sayfa.....	326
Yüz Yetmiş Dördüncü Fasıl: Yeşeya'nın Hz. Muhammed (sav) ümmetine işareti.....	327
Yüz Yetmiş Beşinci Fasıl: "İncil" kelimesi ve tefsiri	327
Yüz Yetmiş Altıncı Fasıl: Düşmanlarının nebimizin doğruluğunu itiraf etmeleri	360
Yüz Yetmiş Yedinci Fasıl: Resulullah'ın bütün cinlere ve insanlara resul olarak gönderilmiş olması	382
Yüz Yetmiş Sekizinci Fasıl: Mucizelerinin izhar edilmesi	386
Yüz Yetmiş Dokuzuncu Fasıl: Kur'an'ın mucizeleri.....	390
Yüz Sekseninci Fasıl: Resulullah'ın sîreti ve salihlerin sahip olduğu işaretler	398
Yüz Seksen Birinci Fasıl: Resulullah'ın sıfatları.....	405
Yüz Seksen İkinci Fasıl: Me'âd konusunda.....	414
Yüz Seksen Üçüncü Fasıl: Adaletin gerekli oluşu, ibadetlerin amacı ve sıfatları	421
Yüz Seksen Dördüncü Fasıl: Nebi Muhammed'in (sav) doğruluğu.....	431
Yüz Seksen Beşinci Fasıl: Fil kıssası.....	435
Yüz Seksen Altıncı Fasıl: Cinlerin göklerdeki haberleri çalmaktan menedilmesi	437
Yüz Seksen Yedinci Fasıl: Kaynakların teşrî'i	441
Yüz Seksen Sekizinci Fasıl: Resulullah'ın fiilî ve haberî mucizeleri	446
Yüz Seksen Dokuzuncu Fasıl: Resulullah'ın Ulûvvî mucizeleri.....	474

Yüz Doksanıncı Fasıl: Resulullah'ın mucizelerinden birisi olan yiyeceklerin artması ve diğerleri.....	501
Yüz Doksan Birinci Fasıl: Meyvelerin çoğalması	508
Yüz Doksan İkinci Fasıl: Resulullah'ın taşlar üzerindeki etki ve tasarrufu	510
Yüz Doksan Üçüncü Fasıl: Resulullah'ın melekler ile desteklenmesi	513
Yüz Doksan Dördüncü Fasıl: Allah'ın Resulullah'a yardımı ve desteği	516
Yüz Doksan Beşinci Fasıl: Resulullah'a dair mütevatir haberler.....	534
Yüz Doksan Altıncı Fasıl: Nübüvvetin ayet ve burhanları	558
Yüz Doksan Yedinci Fasıl: Nebileri yalanlayanları Allah'ın helak etmesi.....	561
Yüz Doksan Sekizinci Fasıl: Nübüvmete dair iki tür delil	580
Yüz Doksan Dokuzuncu Fasıl: İnanmayanlar tarafından nübüvvetin delili olarak ayet istenmesi	581
İki Yüzüncü Fasıl: Nübüvmete dair söylenenlerin haber türünden olması.....	593
İki Yüz Birinci Fasıl: Haberin, haber veren kişi ile ilişkisi	607
DİZİN	625

Miladi XIII-XIV. yüzyıllarda yaşamış olan İbn Teymiyye, İslam düşünce tarihinin önemli şahsiyetlerinden birisi olarak bilinmektedir. Onun yaşadığı yıllar, Müslüman toplumun siyasî ve fikrî açıdan kaotik bir dönemine denk gelmiştir. Moğol saldırıları ve Haçlı tehdidi yanında diğer siyasî sorunlar, fikrî bölünmeler ve itikadî sapmalar İbn Teymiyye döneminde Müslüman toplumu kuşatan tehlikelerdir. Böyle bir ortamda İbn Teymiyye, bir yandan düşman saldırılarına karşı kılıcıyla mukavemet göstermenin öncüsü olurken diğer yandan bâtil itikat ve sapmalara karşı da kalemiyle güçlü şekilde mücadele etmiştir. Bununla birlikte söz konusu dönem, Doğu Hıristiyan cemaatleri ile Müslümanlar arasındaki fikrî ilişkinin güçlü olduğu bir dönemi ifade etmektedir. Nitekim Hıristiyan din adamları İslam dinine yönelik pek çok iddia ileri sürmüş ve bu iddialar Müslüman yazarlar tarafından cevaplanmıştır. Bu iddialardan bazıları İbn Teymiyye'ye de ulaşmış ve o, Müslümanları yakından etkileyen siyasî ve itikadî meseleler yanında İslam dinine yönelik bu tür gayrimüslim iddialarına da cevaplar vermiştir. Onun bu kabil yazıları arasında en dikkat çekeni *el-Cevâbu's-sahîh li-men beddele dîne'l-Mesîh* adlı eseridir. Bu eserinde İbn Teymiyye, Hıristiyan din adamlarının İslam dinine yönelttikleri eleştirilerini Hıristiyan inancına ait derin vukûfiyetini ortaya koyarak kutsal metin kanıtları üzerinden ele alıp reddetmiştir. Bu nedenle *el-Cevâbu's-Sahîh* adlı eser, Hıristiyanlara karşı sergilenen reddiye geleneğinin en klasik örnekleri arasına girmiştir.

İbn Teymiyye'nin hayatının son dönemlerinde telif ettiği bu eser, onun ilmî dünyasını bütünüyle yansıttığının yanında düşüncelerinin zaman içerisinde gelişmiş bir halini sunması açısından oldukça önemlidir. *El-Cevâbu's-Sahîh* aracılığıyla, İslam düşünce geleneğinde geçmişten günümüze büyük etkide bulunmuş olan bir âlimin, içinde bulunduğu siyasî, sosyal ve dinî ortama akıl ve nakil ekseninde nasıl bir tavır aldığı ve bu mücadele ortamında “diğerin dinine ve kutsal kitabına” yönelttiği teorik eleştirinin merkezinde temel itibarıyla vahyî hakikatin muhafazası kaygısı olduğunu gözlemlemekteyiz. Bu öneme rağmen, bazı bölümleri haricinde *el-Cevâbu's-Sahîh*'in tam metninin bugüne kadar herhangi bir dile tercümesinin yapılmamış olması da ilginçtir. Metnin kısmî olarak Arapça'dan İngilizce'ye tercümesi Thomas Michel'in, *A Muslim Theologian's Response to Christianity: Ibn Taymiyya's al-Jawab al-Sahih* (Delmar: Caravan Books, 1984) başlıklı kitabında yer almaktadır. Dolayısıyla elinizdeki bu tercüme, *el-Cevâbu's-Sahîh*'in başka bir dile Arapça'dan yapılan ilk tam tercümesidir.

Bu eserin tercümesi için, Seyyid İmran tarafından tahkik edilmiş metnin Kahire, Dar'ül Hadis, 2005 baskısı esas alınmıştır. Eser Türkçeleştirilirken, muhakkikin notları metne alınmamış, ancak metinde verilen hadislerin tahriri yapılmıştır. Tercümeyle esas olan kitaptaki fasıl başlıkları gözden geçirilmiş, başlığı bulunmayan fasıllar ise tercüme sırasında başlıklandırılmıştır. Müellif, metninde sıklıkla Yahudi ve Hıristiyan kutsal metinlerinden de alıntılar yapmıştır. Bu alıntuların bazıları Kitab-ı Mukaddes'ten tespit edilip referans numaraları verilmiştir. Yahudi ve Hıristiyan kutsal metnine atıf yapılmasına rağmen tam karşılığı tespit edilemeyen ifadelerin bazıları için yaklaşık anlam üzerinden referans gösterilmiştir. Ayrıca metinde yer alan, başta dinler tarihi terminolojisine ait pek çok kavram güncel bilgilere göre dipnotlarda tanımlanmıştır.

Müellifin XIV. yüzyılda kaleme aldığı bu eserin tercüme edilip yayımlanması ve böylelikle ülkemizdeki ilim çevrelerine ulaştırılması fikrinin sahibi olan İstanbul Üniversitesi'nden Şinasi Gündüz'e öncelikle çok teşekkür ederiz. Döneminin bütün ilmî mülâhazalarını içeren böylesi zengin bir metni özverili bir çabayla tercüme eden mütercim Harun Ünal'a, eserin tahkikli Arapça nüshasının sadece müellife ait olan metninin Türkçeye çevirisi yapıldığından, metindeki hadislerin tahririni gerçekleştiren Mardin Artuklu Üniversitesi'nden Fikret Özçelik ve Mehmet Alıcı'ya, kitabın baskısı için teknik düzenleme ve mizanpajını üstlenen İstanbul Üniversitesi'nden Bilal Patacı'ya çok teşekkür ederiz. Bu klasik eserin tercüme edilip basılmasında cömert desteğini esirgemeyen Fikret Başar ile merhum kardeşi Mitat Başar için bu hayrın sadaka-i cariye olmasını niyaz ederiz. İslam düşünce geleneğinin güçlü şahsiyetlerinden birisi olan İbn Teymiyye'nin telif ettiği bu kadim eserin ilk kez Türkçe'ye tercüme edilip yayımlanmış olmasının ülkemizin ilmî gelişimine önemli bir katkı sağlayacağını ümit ediyoruz

MilelNihal Yayınları

Fatih, 2022

